

Роди

Туз Тетяна Вікторівна

Що ж таке роди?

- Народження через родові шляхи зрілого живого плода, а потім і виділення посліду – складний фізіологічний процес, який настає по закінченню певного для кожного виду тварин строку вагітності. Нормальні роди не бувають раптовими, організм вагітної самки готується до цього акту. Причини, що призводять до настання родів, точно не з'ясовані. Одні автори вважають основною причиною настання родів збудження центрів, які викликають скорочення матки. Другі пояснюють настання родів подразненням нервових закінчень матки плодом, що рухається. Треті – появою у крові гормонів (гіпофіза, плаценти).

Джерело -
http://images.google.de/imgres?imgurl=http://dogmy.ru/images/u/born_puppy.jpg&imgrefurl=http://dogmy.ru/blogs/24/36/&h=533&w=800&tbnid=GNOewgJuX_jahM:&docid=An8VqlZWU_gTeM&ei=f2pbVqCbH8P-ywOn24LgBQ&tbm=isch&iact=rc&uact=3&page=3&start=42&ndsp=24&ved=0ahUKEwjg1qCuxrbJAhVD_3IKHaetAFwQrQMI0QEwOg

Який термін вагітності у суки?

В середньому 63 доби

- ❖ 56 - 72 дні від дати в'язки
- ❖ 63 ± 1 день від овуляції

Термін вагітності також залежить від кількості цуценят. Малочисельність плодів (1 – 2 штуки) сприяє розвитку дистоції у зв'язку з недостатньою стимуляцією матки і великим розміром цуценят.

Дистоція – аномальні роди, викликані наявністю патологій у плоду чи матері.

На що треба звернути увагу? Як визначити термін настання родів?

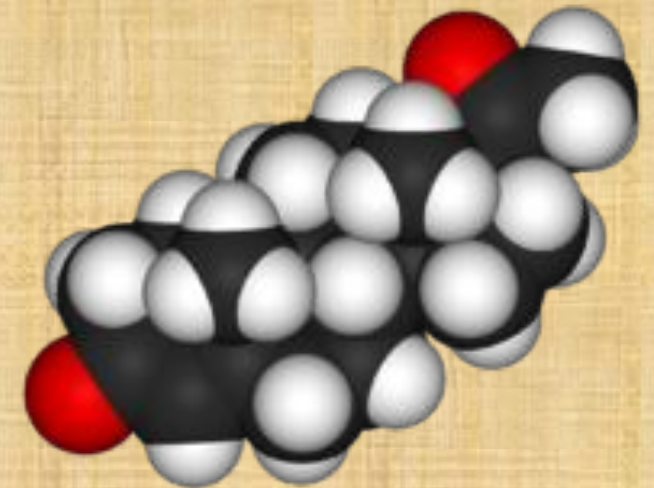
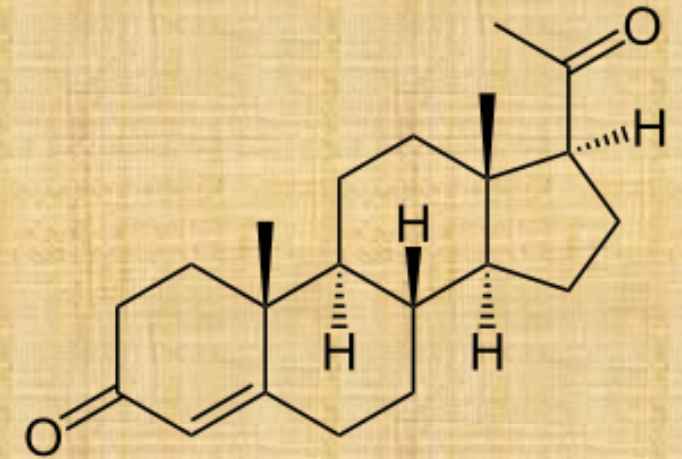
На жаль, абсолютно точних методів не існує...

Але відносно можна зорієнтуватися по передвісниках родів.

- ❖ З 40 дня вагітності (найчастіше за 7 – 0 днів до родів) починається лактація.
- ❖ За 2 дні до родів відбувається розслаблення тазових зв'язок.
- ❖ За 4 – 0 днів реєструють зниження ректальної температури на 1 °С (термометрія в один і той же період фізіологічного стану самки – після прогулянки, після сну і т.д.).
- ❖ За 1 – 0 день – вихід слизової пробки
- ❖ За 1 – 0 днів - анорексія, можлива рвота, діарея, риття підстилки, влаштування гнізда.
- ❖ Відносно точний метод визначення терміну родів – зниження рівня прогестерону <2 нг/мл. Однак в такому разі кров у суки необхідно відбирати кожного дня.

Прогестерон?..

- Прогестерон — проміжний продукт при синтезі всіх гормонів стероїдного типу. Основне місце синтезу прогестерону — жовте тіло яєчників. Прогестерон разом з естрадіолом регулює естральний цикл у ссавців (менструальний у людини).
- Під дією прогестерону слизова оболонка матки набуває здатність до імплантації заплідненої яйцеклітини. При відсутності заплідненої яйцеклітини жовте тіло атрофується, а синтез прогестерону зменшується. Прогестерон пригнічує активність гладенької мускулатури матки, чим запобігає можливості викидня. Від 4 місяця вагітності прогестерон активно продукує й плацента. Кількість його росте впродовж усієї вагітності, часто в 100 і більше разів перевищуючи рівень в крові до початку вагітності. Рівень прогестерону різко знижується тільки в останні кілька днів. Через це активність гладенької мускулатури матки підвищується, і стають можливими перейми.

З яких етапів складаються роди?

- **Розкриття родових шляхів**

В цей період починає скорочуватися матка, розкривається шийка матки. Шийку матки (її розкриття) можна пропальпувати у дрібних самок. Коли вона закрыта – ми її пальпуємо. Коли ж вона відкривається, то якби «щезає», не пропальповується. Тахіпное, тварина неспокійна. Плоди міняють свою орієнтацію в матці.

- **Вигнання плоду з матки**

Лопасться навколоплідний міхур і цією рідиною зволожуються родові шляхи (до народження від 1 до 12 годин). На практиці схоже на сечу. Перевірити з якою саме рідиною маємо справу – понюхати. Навколоплідні води без запаху. Сеча і пахнутиме сечею. Перейми – скорочення матки (до родів лишилося від 1 до 6 годин). Потуги – в процес включаються поперечносмугасті м'язи черевної стінки. Виглядає як акт дефекації. Виділення зеленувато-бурого кольору свідчать про відходження плаценти (зелений колір має пігмент плаценти – утеровердин). Тварина тужиться, народжується плід.

- **Післяродовий період** – відходження посліду. Норма – через 15 хвилин після народження плоду.

Друга і третя стадії повторюються при народженні кожного плоду.

Важливо пам'ятати:

Інтервал між народженнями – 15 – 20 хвилин, до 2 годин.

Закінчення родів – 6-12 годин після початку 2-ї стадії. Максимум – 24 години. Більше часу – погано.

Час на народження одного цуценяти – 20 – 30 хвилин.

Коли треба непокоїтись?

- Зеленовато-бурі виділення, але протягом 2 – 4 годин ніхто не народився.
- Води відійшли більш як 2-3 години, а роди не починаються.
- Непродуктивні слабкі потуги більше 2-4 годин.
- Сильні регулярні потуги більше 20-30 хвилин.
- Час на народження одного цуценяти більше години.
- Після народження плода минуло більш як 2-4 годин і ніхто не народився більше.
- 2-га стадія більше 12 годин.
- Плацента не відходить більш як 30 хвилин.

- Якщо у тварини потуги – то плід знаходиться вже в родових шляхах → плацента практично не функціонує (в більшості випадків) → плодам немає чим дихати → гіпоксія і рефлексорний вдих, проблема в тому, що в родових шляхах плід вдиhaє воду...
- При багатоплідній вагітності інтервал між народженнями плодів може мінятися. Сука народжує перші 4 – 6 цуценят з інтервалом < години. Потім може бути інтервал довше – до 4 годин, це варіант норми. Вона відпочиває і, як правило, роди продовжуються.

Причини дистоції:

Відсутність родової діяльності:

- Персистентне жовте тіло вагітності (виділяє прогестерон).
- Переростягнення міометрію (коли м'язові волокна розтягуються, виснажуються внаслідок наявності в матці великої кількості плодів)
- Субклінічна гіпокальціємія – гапокальціємія не завжди значить прояв «класичних» симптомів – тремор, слабкість скелетних м'язів. Іноді ніяких клінічних проявів цієї патології не видно, однак рівень кальцію в крові недостатній для нормального функціонування міометрію.
- Субклінічна гіпоглікемія – коли тварина народжує довго, в неї низька маса тіла.
- Ідіопатична первинна родова слабкість (проблема в міометрії)
- Вторинна родова слабкість – виснаження м'язів матки внаслідок активної родової діяльності.

Механічні:

- Крупні плоди, плоди з великою головою
- Вузькість тазових шляхів, теоретично можемо оцінити після рентгенологічного дослідження
- Неправильне положення плода
- Недостатній розвиток петлі, вузька піхва
- Заворот і розрив матки

Перед тим, як починаємо робити з твариною будь-що, маємо з'ясувати:

- Зорієнтуватися в терміні вагітності, краще перерахувати кілька разів
- УЗД – за тиждень до пологів видно кишечник плода. Не основний критерій доношеності плода! Оцінюємо ще і зменшення кількості навколоплідної рідини. Найкраще оцінювати в динаміці.
- Рентген – оцінка кількості плодів, їх положення, іноді навіть оцінка життєдіяльності (мертві плоди часто мають дивну, неправильну конфігурацію тіла, на другий день після смерті плодів з'являються пухирці газу, які також видно на рентгені.

Що робити з ПРС?

- Активні рухи (активний біг, біг по сходах)
- Рефлекс Фергюсона (масаж дорсальної стінки піхви) (після такої процедури як правило матка починає активніше скорочуватися).
- Прибрати стресові фактори

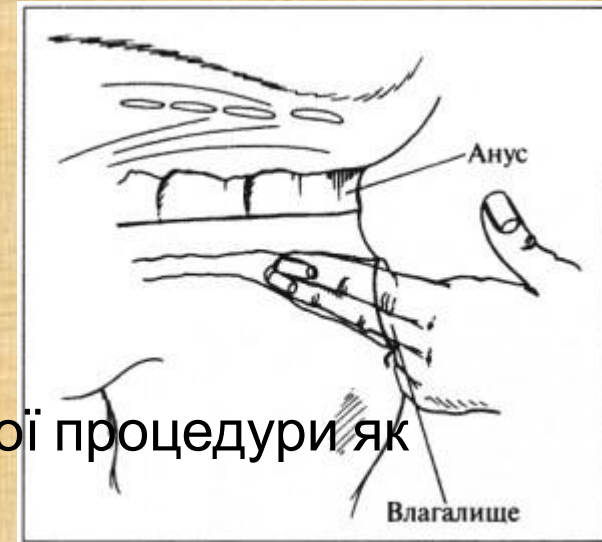
При повній ПРС:

Сука нормально себе почуває, фізіологічна температура тіла, немає обструкції родових шляхів, потуг немає, канал шийки матки відкритий – медикаментозне лікування.

Кальцію глюконат (0,5-1,5 мл/кг) + моніторинг ЧСС, через 10 хв. окситоцин (1-5 МЕ в/в, чи 2,5-10 МЕ в/м д/собак, 0,5 МЕ в/в, в/м д/кішок), 0,5 г/кг 10 % глюкози.

При необхідності повторити через 30 хв. Якщо і через 30 хвилин перейм немає – кесарів розтин.

!Завжди спочатку кальцій, потім – окситоцин. Без кальцію окситоцин працювати не буде.

Що робити, коли плід застряг в родових шляхах?

- Такий плід можна підтягнути, але акуратно
- Тягнути тільки одночасно з переймами!
- Не тягнути за кінцівки, хвіст
- Краще загорнути плід у паперовий рушник і тягнути, тримаючись за тільце, акуратно розкачуючи зі сторони в сторону (напрямок вниз і до живота собаки).
- Можна ввести в родові шляхи трохи вазелінової олії.
- Іноді не вдається витягнути плід, призначається оперативне втручання. І тоді, після проведення епідуральної анестезії м'язовий апарат родових шляхів розтягується настільки, що можна витягнути плід. Не нехтуйте цим, це шанс уникнути оперативного втручання (тим паче, коли плід один).
- Маніпуляції виконувати в рукавичках.

Коли робити кесарів розтин?

- ЧСС плодів менше 160 уд./хв., при менше 140 уд./хв. – екстренно.
- 1 – 2 плода
- Перерозтягнута матка
- Матка не відповідає на медикаментозне лікування
- Обструкція родивих шляхів, яку не вдається ліквідувати
- Породні особливості
- Розрив, перекрут матки
- Моніторинг тварини – при перекрутах, розривах матки будемо мати ШОК у тварини. Лікування – хірургічне.

Для проведення операції:

- Перед оперативним втручанням – бажана оксигенація самки в кисневій камері, при можливості хвилин 20 -30.
- Цефазолін – 22 мг/кг, в/в, болюсно.
- В/в інфузія не зважаючи на стан стан матки (обов'язково) – р-н ізотонічних кристалоїдів 10-20 мл/кг/год.
- Регіонарна анестезія – в епідуральний простір лідокаїн 2% 0,2 мл/кш для кішок і 0,1 – 0,3 мл/кг для сук. !Епідуральна анестезія викликає мінімальне пригнічення новонароджених!
- Пропрофол 4-6мг/кг, болюсно
- Газовий наркоз
- Перше цуценя необхідно витягнути не пізніше 10 хв після початку індукції.
- Не допускати гіпоксію матері (плоди реагують навіть на короткотривалу гіпоксію рефлекторним вдихом – це погано).
- Після закриття операційної рани окситоцин 1 – 3 МО раз в 2 години, 2 – 3 рази.

Показання до оваріогістеректомії:

- Наявність мертвих/некротизованих плодів
- Розрив матки
- Наступні вагітності небажані.

Реанімація новонароджених

- Із ротоглотки видаляють плідні оболонки, акуратно відсмоктують за допомогою гумової груші, шприца плідні рідини.
- Новонародженого загортають в невеликий рушник (з великим незручно), підтримують шию і голову, розкачують з головою, опущеною вниз, щоб видалити рідину, яку не вдалося видалити з допомогою груші.
- Дихання стимулюють розтиранням цуценяти рушником (обережно!). Цим ми стимулюємо дихання, кровообіг. Стимулюємо всі рефлекси.
- Поки цуценя неможливо покласти до матері, його поміщають в чистий бокс з підігрівом, можна під'єднати до бокса кисневий концентратор.
- Коли реанімація вдала? Цуценята пищать, вони активні, рухаються.
- Якщо є смоктальний рефлекс – відразу прикласти цуценят до сосків, вони мають отримати молозиво.

Як робити не слід...

Шкала Апгар (а чому б і ні?)

	0 балів	1 бал	2 бали
Колір слизових оболонок	Генералізована ціанотичність/ анемічність	Слабо виражена ціанотичність	Розова окраска всего тела и конечностей
Частота серцевих скорочень	Менше 100	більше 100	більше 150
Рефлекторна збудливість	Відсутні	Знижені	Є смоктальний, п'яточний рефлекси
Мышечный тонус	Відсутній	Знижений, кінцівки дещо зігнуті	Є активні рухи
Дихання	Відсутнє	Чейна-Стокса	Самостійне, грудного чи змішаного типу

- При нормальних родах, відразу після народження 7-10 балів і 10 балів через 30 хв;
- При патологічних самостійних родах 5 – 10 і 7 – 10 балів відповідно;
- При кесаревому розтині неможливо оцінити рухливість і рефлекси, тому 5 – 6 балів після того як дістали і 7 – 8 через 15 хв після.
- **Більше 7-8 через 20 -30 хв – киснева камера не обов'язкова.**

Дякую за увагу)))

